

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 348/2020-75

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou BAK & PARTNERS s. r. o., Panská 14, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Bak, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 59/2019 z 29. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 59/2019 z 29. januára 2020 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 59/2019 z 29. januára 2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

3. [REDACTED] priznáva náhradu trov konania v sume 450,29 € (slovom štyristopäťdesiat eur a dvadsaťdeväť centov), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyne advokátskej kancelárie BAK & PARTNERS s. r. o., Panská 14, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 348/2020-42 z 27. augusta 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obdo 59/2019 z 29. januára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol ako jeden zo žalovaných stranou sporu v konaní o určenie právneho dôvodu, výšky a poradia pohľadávky vedenom Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 1 Cbi 66/2014. Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom sp. zn. 1 Cbi 66/2014 zo 14. marca 2016, proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 5 CoKR 6/2016 z 26. apríla 2018 prvoinštančný

rozsudok potvrdil a rozhodol i o náhrade trov odvolacieho konania. Sťažovateľ podal prostredníctvom svojho vtedajšieho právneho zástupcu proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol z dôvodu nesplnenia osobitnej procesnej podmienky, pretože dospel k záveru, že sťažovateľ nebol v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že najvyšší súd si pre vylúčenie pochybností, ktoré vznikli v súvislosti s plnomocenstvom udeleným sťažovateľom JUDr. Selvekovi 16. júna 2015, vyžiadal od JUDr. Selveka predloženie ďalšieho plnomocenstva na zastupovanie sťažovateľa v dovolacom konaní. Plnomocenstvo udelené sťažovateľom 22. júla 2019 predložil JUDr. Selvek najvyššiemu súdu vo forme elektronického dokumentu podpísaného jeho zaručeným elektronickým podpisom ako advokát. Najvyšší súd ani jedno z predložených plnomocenstiev nepovažoval za plnomocenstvo, ktoré by preukazovalo existenciu jeho udelenia zo strany splnomocniteľa (sťažovateľa), resp. oprávnenie JUDr. Selveka na zastupovanie sťažovateľa v dovolacom konaní. Nedostatok procesnej podmienky dovolacieho konania odôvodnil najvyšší súd tým, že plnomocenstvo z 22. júla 2019 nespĺňalo formálne požiadavky týkajúce sa formy jeho predloženia súdu.

4. Sťažovateľ poukazuje na to, že plnomocenstvo udelené JUDr. Selvekovi 16. júna 2015 bolo udelené platne, nebolo sťažovateľom odvolané ani advokátom vypovedané a bolo v ňom doslovne uvedené, že sťažovateľ splnomocňuje advokáta okrem iného, „*aby podával opravné prostriedky*“, pričom nie je bližšie špecifikované, že by malo ísť len o riadne opravné prostriedky. Podľa názoru sťažovateľa „*ak najvyšší súd nepovažoval plnomocenstvo zo 16. júna 2015 za dostatočné pre dovolacie konanie, mal dovolanie v zmysle ust. § 447 písm. e) CSP odmietnuť použijúc pri tom ust. § 436 ods. 1 CSP.*“ Najvyšší súd však v konaní pokračoval a vyžiadal si predloženie osobitného plnomocenstva, ktoré mu JUDr. Selvek následne 25. júla 2019 doručil, z čoho vyplýva jednoznačná vôľa sťažovateľa nechať sa JUDr. Selvekom v dovolacom konaní zastúpiť.

5. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ uvádza, že plnomocenstvo z 22. júla 2019 doručil JUDr. Selvek okresnému súdu prostredníctvom mailu v elektronickej verzii so zaručeným elektronickým podpisom advokáta. Najvyšší súd argumentačne spochybnil formu predloženého plnomocenstva, žiadnym spôsobom nenamietal jeho obsah. Sťažovateľ zastáva názor, že povinnosť predložiť plnomocenstvo v súdnom konaní v jeho origináli, so zaručeným elektronickým podpisom splnomocniteľa, prípadne vo forme dokumentu vytvoreného zaručenou konverziou nevyplýva zo žiadneho platného právneho predpisu. Ak považoval najvyšší súd v dovolacom konaní za potrebné predloženie plnomocenstva v origináli, mal na to sťažovateľa, resp. jeho právneho zástupcu vyzvať.

6. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na ustanovenie § 125 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), ktoré upravuje formu, ktorú musí spĺňať podanie adresované súdu vo veci samej, pričom podľa názoru sťažovateľa Civilný sporový poriadok autorizáciu príloh podania vo veci samej nevyžaduje. Osobitným predpisom, na ktorý § 125 ods. 2 CSP odkazuje, je zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov. Všeobecnú úpravu týkajúcu sa predkladania príloh podania v elektronickej podobe predstavuje § 25 ods. 3 tohto zákona, pričom za *lex specialis* možno podľa názoru sťažovateľa považovať § 82l ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), ktorý jasne vymedzuje, že prílohy podania nepodliehajú povinnosti ich autorizácie. Sťažovateľ uvádza, že najvyšší súd poprel účel a význam aplikovaných zákonných ustanovení, keď nerešpektoval vzájomný vzťah zákona o e-Governmente a zákona o súdoch.

7. Sťažovateľ zdôrazňuje, že jeho úmysel dať sa zastupovať JUDr. Selvekom v dovolacom konaní nepochybne vyplýva i z toho, že osobne uhradil poplatok za podanie dovolania.

8. Ďalšie porušenie svojich označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru vidí sťažovateľ v postupe najvyššieho súdu, ktorý mu priamo doručoval

napadnuté uznesenie napriek tomu, že sťažovateľ bol počas dovolacieho konania, teda i po vyčiarknutí JUDr. Selveka zo zoznamu advokátov (8. novembra 2019) zastúpený ďalším právnym zástupcom, advokátskou kanceláriou BAK & PARTNERS s. r. o.

9. Podľa názoru sťažovateľa nesprávnym právnym posúdení veci, nesprávnou aplikáciou právnych predpisov „*a najmä nezohľadnením vzájomného vzťahu Zákona o súdoch a Zákona o e-Governmente ako zákona lex specialis a lex generalis*“ došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, napadnuté uznesenie zrušil, vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania.

II.

Vyjadrenia účastníkov konania

10. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedu najvyššieho súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti a zároveň ho vyzval, aby oznámil, či trvá na ústnom pojednávaní vo veci. Najvyššiemu súdu doručil i uznesenie o prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie č. k. II. ÚS 348/2020-42 z 27. augusta 2020.

11. Predseda najvyššieho súdu sa k ústavnej sťažnosti vyjadril podaním č. KP 3/2020-425, Nobs 94/2020 zo 17. septembra 2020. Predseda najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení zdôraznil, že do výlučnej právomoci najvyššieho súdu patrí rozhodnúť o tom, či sú splnené zákonom určené podmienky pre uskutočnenie dovolacieho prieskumu. Predseda najvyššieho súdu ďalej uviedol, že v mene sťažovateľa podal 3. septembra 2018 elektronickými prostriedkami dovolanie advokát JUDr. Róbert Selvek, pričom z plnomocenstva zo 16. júna 2015 udeleného sťažovateľom menovanému advokátovi nevyplývalo, že by advokáta splnomocňovalo aj na zastupovanie v dovolacom konaní, preto najvyšší súd prípisom sp. zn. 5 Obdo 83/2018 z 10. júla 2019 vrátil súdny spis súdu prvej inštancie ako predčasne predložený s tým, že bolo povinnosťou súdu prvej inštancie vyzvať

advokáta JUDr. Róberta Selveka na predloženie plnej moci udelenej sťažovateľom na zastupovanie v dovolacom konaní. Predmetný postup, keď bol sťažovateľovi vytvorený priestor na odstránenie zistených nedostatkov (resp. pochybností o splnení podmienky zastúpenia) a nedošlo k automatickému odmietnutiu dovolania najvyšším súdom – je plne súladný s judikatúrou ústavného súdu (k tomu pozri napr. nález sp. zn. I. ÚS 484/2019 z 11. februára 2020) a bolo len na sťažovateľovi, či zistené nedostatky odstráni alebo nie.

12. Za významné považoval predseda najvyššieho súdu i to, že senát 5 O poukázal aj na skoršie rozhodnutie najvyššieho súdu, v ktorom vyslovil právny názor, že *„pokiaľ splnomocniteľ v plnomocenstve udelenom splnomocnencovi aspoň všeobecným spôsobom nevymedzí, že plnú moc udeľuje aj na konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, prípadne jednoznačne neurčí, že plnú moc udeľuje aj na konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, prípadne jednoznačne neurčí, že plnú moc udeľuje na dovolacie konanie iniciované podaním dovolania proti konkrétnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, z takejto plnej moci nie je možné dovodiť, že sa vzťahuje aj na konanie pred dovolacím súdom“* (k tomu pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 7/2017 z 31. mája 2017, bod 11), a tiež uviedol, že dovolacie konanie ako konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku je čiastočne samostatným konaním odlišným od konania na súdoch prvej a druhej inštancie, čo možno *„podporne vyvodit’ aj z judikátu č. R 74/2018“*.

13. Podľa názoru predsedu najvyššieho súdu príslušný senát postupoval správne, keď uložil súdu prvej inštancie povinnosť, aby vyzval dovolateľa na predloženie splnomocnenia na zastupovanie v dovolacom konaní, ktoré by preukazovalo, že sťažovateľ splnomocnil advokáta JUDr. Róberta Selveka na zastupovanie v dovolacom konaní.

14. V súvislosti s plnomocenstvom doručeným najvyššiemu súdu 25. júla 2019 predseda najvyššieho súdu uviedol, že predmetné elektronické podanie bolo autorizované advokátom, avšak bez toho, aby došlo ku konverzii prílohy (splnomocnenia) z listinnej podoby do podoby elektronickej. Uvádza, že udelenie splnomocnenia je jednostranným právnym úkonom osvedčujúcim oprávnenie splnomocnenca konať v mene splnomocniteľa v konaní pred dovolacím súdom, jeho obligatórnou a neopomenuteľnou náležitosťou je

podpis splnomocniteľa. Pokiaľ je splnomocnenie predložené súdu elektronicky, je nevyhnuté predložiť potvrdenie o zaručenej elektronickej konverzii originálu tohto splnomocnenia do elektronickej podoby (aplikovať ustanovenia zákona o e-Governmente), pokiaľ samotné podanie neautorizoval kvalifikovaným elektronickým podpisom aj samotný dovolateľ (t. j. sťažovateľ). Predseda najvyššieho súdu považuje podanie ústavnej sťažnosti za pokus sťažovateľa preniesť na dovolací súd zodpovednosť za pochybenie menovaného advokáta, ktorý si nesplnil svoju povinnosť a nedostatky dovolania neodstránil.

15. Predseda najvyššieho súdu, poukazujúc na judikatúru ústavného súdu (sp. zn. IV. ÚS 342/2018 a sp. zn. IV. ÚS 103/2019), zastáva názor, že v právnej veci sťažovateľa neboli splnené podmienky dovolacieho konania vyžadované ustanovením § 429 CSP, preto jediným dôsledkom bolo odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. e) CSP, a vzhľadom na uvedené je toho názoru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, nemohlo dôjsť k porušeniu označených základných práv sťažovateľa.

16. V súvislosti s doručovaním napadnutého uznesenia a argumentáciou sťažovateľa, že bol v dovolacom konaní zastúpený i ďalším právnym zástupcom, advokátskou kanceláriou BAK & PARTNERS, s. r. o., predseda najvyššieho súdu uvádza, že táto skutočnosť bola pre posúdenie podmienok dovolacieho konania irelevantná, keďže predmetná advokátska kancelária podala dovolanie (resp. doplnenie dovolania) až po uplynutí lehoty na podanie dovolania (k tomu pozri bod 4 odôvodnenia napadnutého uznesenia), a pre posúdenie, či boli splnené podmienky podľa § 429 CSP, je relevantné len to, či v čase podania včasného dovolania bol sťažovateľ zastúpený advokátom, ktorý mal jeho dovolanie spísať. Rovnako za nepodstatnú považuje predseda najvyššieho súdu skutočnosť, že v priebehu dovolacieho konania bol advokát JUDr. Róbert Selvek vyčiarknutý zo zoznamu advokátov, keďže pre vydanie napadnutého uznesenia bolo významné, len či bol menovaný advokát oprávnený na zastupovanie sťažovateľa v dovolacom konaní v čase, keď dovolanie spísal. Za irelevantnú považoval predseda najvyššieho súdu aj argumentáciu sťažovateľa, že zaplatil súdny poplatok za dovolanie na základe výzvy vydané súdom prvej inštancie. Ako už bolo uvedené, výlučne najvyšší

súd ako súd dovolací je oprávnený posúdiť, či sú splnené všetky podmienky pre uskutočnenie dovolacieho prieskumu.

17. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa pochybenia najvyššieho súdu pri doručovaní napadnutého uznesenia, bez potreby bližšieho odôvodňovania predseda najvyššieho súdu uviedol, že predmetné uznesenie nedoručoval stranám sporu dovolací súd, ale súd prvej inštancie.

18. V závere svojho vyjadrenia predseda najvyššieho súdu uviedol, že ústavnú sťažnosť považuje za neopodstatnenú a navrhuje, aby jej ústavný súd nevyhovel. Zároveň uviedol, že *„netrvá na ústnom pojednávaní a súhlasí s upustením od ústneho pojednávania“*.

19. Ústavný súd upovedomil podľa § 126 zákona o ústavnom súde obchodnú spoločnosť Komerční banka, a. s., Na Příkopě 33, Praha 1, Česká republika, ako zúčastnenú osobu v konaní pred ústavným súdom a žalobkyňu v konaní pred najvyšším súdom o prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie, zaslal jej sťažnosť a uznesenie o prijatí sp. zn. II. ÚS 348/2020 z 27. augusta 2020 na prípadné vyjadrenie v lehote 10 dní od doručenia upovedomenia. Zúčastnená osoba sa k ústavnej sťažnosti nevyjadrila.

20. Ústavný súd zaslal právnej zástupkyňi sťažovateľa vyjadrenie predsedu najvyššieho súdu č. KP 3/2020-425, Nobs 94/2020 zo 17. septembra 2020 na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska a zároveň ju vyzval, aby sa vyjadrila, či trvá na konaní ústneho pojednávania. Právna zástupkyňa sťažovateľa k vyjadreniu predsedu najvyššieho súdu zaujala stanovisko 9. októbra 2020, v ktorom uviedla, že sa nedá nesúhlasiť s tvrdením najvyššieho súdu, že otázka splnenia procesných podmienok pre uskutočnenie dovolacieho prieskumu je výlučne v jeho právomoci, avšak zdôraznila, že na druhej strane dovolací súd musí pri posudzovaní, či dovolanie obsahuje zákonom stanovené podmienky, postupovať v súlade so zákonnou úpravou. V opačnom prípade by išlo o svojvôľu dovolacieho súdu.

21. V súvislosti s posudzovaním plnomocenstva zo 16. júna 2015 najvyšším súdom právna zástupkyňa sťažovateľa uvádza, že pozná rozhodnutie, na ktoré poukázal predseda najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení, avšak „*nevidí dôvod, prečo by malo podporovať názor dovolacieho súdu, že vyššie uvedené plnomocenstvo nebolo udelené aj na dovolacie konanie*“. Uvedené plnomocenstvo bolo podľa jej názoru nepochybne udelené aj na dovolacie konanie, keďže bolo udelené aj na podanie opravných prostriedkov, teda všetkých opravných prostriedkov vrátane mimoriadnych opravných prostriedkov. Táto skutočnosť vyplýva nielen z jeho samotného znenia, ale aj z právnej doktríny, resp. právnej teórie.

22. Právna zástupkyňa sťažovateľa uvádza, že najvyšší súd sa vôbec nevyjadril k jej argumentácii uplatnenej v ústavnej sťažnosti týkajúcej sa posudzovania plnomocenstva z 22. júla 2019 a obmedzil sa na konštatovanie, že plnomocenstvo malo byť predložené vo forme dokumentu vytvoreného zaručenou konverziou. Právna zástupkyňa sťažovateľa preto zotráva na svojom tvrdení, že predložiť plnomocenstvo v origináli, resp. vo forme zaručenej elektronickej konverzie nevyplýva zo žiadneho platného právneho predpisu, a ak bol najvyšší súd toho názoru, že plnomocenstvo je potrebné predložiť v origináli (resp. vo forme dokumentu vytvoreného zaručenou konverziou), mal to sťažovateľovi vhodným spôsobom oznámiť, čo sa však nestalo. Podľa právnej zástupkyne sťažovateľa nemožno mať pochybnosti o udelení plnomocenstva z dôvodu, že „*sťažovateľ nikdy žiadnym spôsobom neprejavil svoj nesúhlas so spísaním dovolania, naopak sám uhradil súdny poplatok za dovolanie, čo možno de facto považovať za prejav vôle smerujúci k podaniu dovolania advokátom JUDr. Selvekom*“.

23. Postup dovolacieho súdu v súvislosti s odmietnutím dovolania je podľa názoru právnej zástupkyne sťažovateľa vyjadrením prílišného formalizmu, keď uvedené plnomocenstvo (z 22. júla 2019) podľa jeho názoru nespĺňalo formálne náležitosti. Je však nepochybné, že sťažovateľ vyjadril jasnú a jednoznačnú vôľu byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom JUDr. Selvekom.

24. S poukazom na uvedené postupoval najvyšší súd podľa právnej zástupkyne sťažovateľa nesprávne, keď vyžadoval predloženie osobitného plnomocenstva na zastupovanie sťažovateľa aj napriek tomu, že mu JUDr. Selvek ako právny zástupca sťažovateľa spolu s dovolaním predložil riadne a platne udelené plnomocenstvo zo 16. júna 2015. Na základe uvedeného plnomocenstva mal najvyšší súd meritórne rozhodnúť. Zároveň pri posudzovaní plnomocenstva z 22. júla 2019 v napadnutom uznesení dospel k ústavne neakceptovateľnej aplikácii relevantných právnych noriem, čo v konečnom dôsledku viedlo k tomu, že sťažovateľovi bola fakticky odňatá možnosť konať pred súdom a domáhať sa ochrany jeho práv, s čím priamo súvisí porušenie práv sťažovateľa „na spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky“.

25. V závere svojho stanoviska právna zástupkyňa sťažovateľa uviedla, že netrvá na ústnom pojednávaní ústavného súdu a súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

26. Vzhľadom na zhodné oznámenia predsedu najvyššieho súdu a právnej zástupkyne sťažovateľa, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantná právna úprava

27. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

28. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práva alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom stanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

29. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

30. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

31. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

32. Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné dodania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

IV.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie vecí ústavným súdom

33. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

34. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

35. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02).

36. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

37. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

38. V nadväznosti na uvedené východiská ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci

dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

39. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

40. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

41. Podľa názoru sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základných práv a práva označeného v bode 1 nesprávnym právnym posúdením podmienok dovolacieho konania najvyšším súdom, ktorý aplikoval relevantné právne normy ústavne neakceptovateľným spôsobom, formalisticky a v rozpore s ich zmyslom a účelom.

42. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že dovolací súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 447 písm. e) CSP pre nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania, ustanovenej § 429 ods. 1 CSP.

43. Dovolací súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že dovolanie sťažovateľa, uskutočnené v elektronickej podobe, bolo doručené súdu prvej inštancie včas a bolo autorizované tak, aby spĺňalo zákonné náležitosti riadneho podania. Z elektronickej doručky osvedčujúcej okolnosti podania dovolania jednoznačne vyplýva, že autorizáciu

dokumentu vykonal advokát JUDr. Róbert Selvek. Jeho súčasťou však nebolo plnomocenstvo preukazujúce oprávnenie JUDr. Róberta Selveka konať v mene sťažovateľa v dovolacom konaní. Keďže nevyhnutnosť právneho zastúpenia je jednou z procesných podmienok dovolacieho konania, súd prvej inštancie (na základe pokynu najvyššieho súdu z 10. júla 2019) pre vylúčenie akýkoľvek pochybností, či plná moc predložená súdu prvej inštancie v základnom konaní (založená v súdnom spise na č. 1. 208) sa vzťahuje aj na konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku, vyzval advokáta JUDr. Róberta Selveka, aby predložil súdu plnú moc na zastupovanie sťažovateľa v dovolacom konaní. Dovolací súd uviedol, že v prípade, keď splnomocniteľ v plnomocenstve udelenom splnomocnencovi aspoň všeobecným spôsobom nevymedzí, že plnú moc udeľuje aj na konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, prípadne jednoznačne neurčí, že plnú moc udeľuje na dovolacie konanie, iniciované podaním dovolania proti konkrétnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, z takejto plnej moci nie je možné vyvodiť, že sa vzťahuje aj na konanie pred dovolacím súdom (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 7/2017 z 31. mája 2017).

44. V ďalšej časti napadnutého uznesenia najvyšší súd uviedol, že advokát JUDr. Róbert Selvek podaním z 25. júla 2019 v podobe elektronického dokumentu (mailom) doručil súdu prvej inštancie fotokópiu splnomocnenia, osvedčujúceho existenciu právneho vzťahu zastúpenia medzi dovolateľom (splnomocniteľ) a právnym zástupcom (splnomocnenec) v konaní pred dovolacím súdom. Keďže udelenie splnomocnenia je jednostranným právnym úkonom, osvedčujúcim oprávnenie splnomocnenca (právneho zástupcu) konať v mene splnomocniteľa (dovolateľa) v konaní pred dovolacím súdom, jeho obligatórnou a neopomenuteľnou náležitosťou je podpis splnomocniteľa (dovolateľa), a to buď v jeho originálnej podobe (ak sa splnomocnenie predkladá v origináli) alebo v podobe platného zaručeného elektronického podpisu (ak sa splnomocnenie predkladá ako elektronický dokument prostredníctvom elektronických prostriedkov). V prípade, že splnomocnenie je prostredníctvom elektronických prostriedkov predložené iba vo fotokópii bez platného zaručeného elektronického podpisu dovolateľa (splnomocniteľa), je nevyhnutné predložiť potvrdenie o zaručenej elektronickej konverzii originálu tohto

splnomocnenia do elektronickej podoby (aplikovať ustanovenia zákona o e-Governmente) alebo do 10 dní predložiť súdu originál tohto splnomocnenia (§ 125 ods. 2 CSP).

45. Dovolací súd, poukazujúc na ustanovenia § 23 ods. 4, § 23 ods. 5 písm. a) a § 35 ods. 1, 2 a 3 písm. a) zákona o e-Governmente, konštatoval, že v danom prípade bolo elektronickými prostriedkami súdu prvej inštancie zaslané splnomocnenie udelené dovolateľom právnomu zástupcovi iba vo fotokópii, síce s platným zaručeným elektronickým podpisom advokáta JUDr. Róberta Selveka, avšak bez platného zaručeného elektronického podpisu dovolateľa, ktorý uvedené splnomocnenie udelil, ako aj bez potvrdenia o jeho zaručenej elektronickej konverzii a toto splnomocnenie nebolo do 10 dní od jeho doručenia doplnené ani predložením jeho originálu. Dovolací súd dospel k záveru o absencii kvalifikovaného podpisu dovolateľa na ním udelenom splnomocnení ako jeho obligatórnej náležitosti. Autorizácia splnomocnenia advokátom ako splnomocnencom nie je postačujúca, pretože preukazuje len autenticitu splnomocnenca, a teda skutočnosť, že advokát plnú moc prijal. V danom prípade dovolateľ nemá právnické vzdelanie a nejde o dovolateľa uvedeného v ustanovení § 429 ods. 2 CSP. Dovoláním napadnuté rozhodnutie obsahuje riadne poučenie odvolacieho súdu o náležitostiach dovolania a potrebe zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 429 CSP). Preto najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 447 písm. e) CSP.

46. Ústavný súd si v súvislosti s námietkou sťažovateľa, týkajúcou sa posúdenia plnomocenstva zo 16. júna 2015 dovolacím súdom, vyžiadal spis súdu prvej inštancie sp. zn. 1 Cbi 66/2014, ktorého súčasťou je i predmetné plnomocnenstvo. Z obsahu plnomocenstva, udeleného sťažovateľom advokátovi JUDr. Róbertovi Selvekovi, Němcovej 30, Košice, číslo licencie 5829, vyplýva, že sťažovateľ splnomocňuje splnomocnenca, aby ho „zastupoval v konaní pred súdom v právnej veci..., vedenej na Okresnom súde Prešov pod. sp. zn. 1 Cbi/66/2014“ a ďalej aby ho „obhajoval resp. vo všetkých právnych veciach zastupoval, aby vykonával všetky úkony, prijímal doručované písomnosti, podával návrhy a žiadosti, uzavieral zmiery, uznával uplatnené nároky, vzdával sa nárokov, podával opravné prostriedky, vzdával sa ich, vymáhal nároky, plnenie nárokov

prijímal, ich plnenie potvrdzoval, to všetko i vtedy, keď je podľa právnych predpisov potrebné osobitné splnomocnenie. Toto splnomocnenie dávam aj v rozsahu práv a povinností podľa Občianskeho súdneho poriadku, zák. č. 71/1967 Zb. a exekučného poriadku.“.

47. Ústavný súd si je vedomý, že v právnej teórii a praxi sa vyskytujú dva odlišné názory na špecifikáciu plnomocenstva udeleného dovolateľom advokátovi v dovolacom konaní. Prvý z týchto dvoch názorov vyžaduje striktné uvedenie priamo v texte plnej moci, že ide o poverenie na zastupovanie v dovolacom konaní, resp. v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Tento názor je odôvodnený tvrdením jeho zástancov, že plnomocnenstvo udelené pre celé konanie podľa § 92 ods. 2 CSP zaniká právoplatnosťou rozhodnutia.

48. Podľa druhého právneho názoru platí, že plnomocnenstvo na „celé konanie“, resp. plnomocnenstvo udelené advokátovi oprávňuje splnomocnenca na všetky úkony splnomocniteľa i po právoplatnosti rozhodnutia, pretože dovolacie konanie nepovažuje za samostatné konanie, ale za súčasť konania ako celku. Argumentov svedčiacich v prospech tvrdenia, že dovolacie konanie je súčasťou konania vo veci ako celku, je niekoľko, pričom medzi najrelevantnejšie možno zaradiť delenie civilného sporového konania právnou teóriou na konanie základné (nachádzacie) a vykonávacie; základné konanie sa ďalej delí na konanie prvoinštančné a opravné, pričom dovolacie konanie je konaním opravným, pretože jeho cieľom je dosiahnuť opravu napadnutého rozhodnutia. Ďalší argument prináša, naopak, súdna prax a súvisí s rozhodovaním o náhrade trov konania. Ak by sa dovolacie konanie chápalo ako samostatné konanie, ktoré nesúvisí s predchádzajúcim konaním, bol by povinný rozhodnúť o trovách dovolacieho konania najvyšší súd i v prípade, ak by vec vrátil súdu nižšej inštancie. Taktiež právna úprava poplatku za dovolanie je nastavená tak, že vo veciach poplatku za dovolanie rozhoduje súd prvej inštancie, na účet ktorého sa uvedený poplatok i platí. Za ďalší argument v prospech „celistvosti“ prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho konania považuje ústavný súd názor, vychádzajúci zo znenia § 92 ods. 2 CSP, podľa ktorého splnomocnenie udelené na celé konanie a splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť. Zástupca,

ktorému bolo také splnomocnenie udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že plnomocenstvo zaniká odvolaním zo strany splnomocniteľa alebo výpoveďou zo strany zástupcu, nezaniká právoplatnosťou rozhodnutia súdu. Majúc na zreteli účel základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti, ústavný súd si osvojil právny názor o celistvosti súdneho konania, ktorého súčasťou sú aj opravné konania, a teda i dovolacie konania.

49. Základom interpretácie a aplikácie každej právnej normy v materiálnom právnom štáte je určenie účelu právnej úpravy, vymedzenie jej rozsahu a identifikácia jej obsahu (II. ÚS 171/05). V tejto súvislosti poukazuje ústavný súd na svoju doterajšiu judikatúru, týkajúcu sa interpretácie právnych predpisov, podľa ktorej ako ústavne nesúladné (porušujúce základné práva sťažovateľa) hodnotí aj také rozhodnutia všeobecných súdov, v ktorých boli zákony, prípadne podzákonné právne úpravy interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti v dôsledku napr. prílišného formalizmu (IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 69/2012, IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 26/2010, III. ÚS 163/2011, podobne aj Ústavný súd Českej republiky napr. III. ÚS 150/99). Ústavný súd už tiež vyslovil, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, m. m. I. ÚS 306/2010).

50. Ústavný súd poukazuje na to, že plnomocenstvo zo 16. júna 2015 je plnomocenstvom udeleným advokátovi, a hoci nie je špecifikované výslovne aj na dovolacie konanie, *expressis verbis* sa v ňom uvádza, že splnomocniteľ zmocňuje splnomocnenca okrem iného i na „*podávanie opravných prostriedkov*“, a „*to všetko i vtedy, keď je podľa právnych predpisov potrebné osobitné splnomocnenie*“. Za ústavne udržateľný považuje ústavný súd taký výklad, podľa ktorého pojem opravné prostriedky zhŕňa tak riadne, ako i mimoriadne opravné prostriedky, medzi ktoré nepochybne radíme i dovolanie. Opačný výklad by podľa názoru ústavného súdu hraničil s právnym formalizmom na úkor ochrany práv sporových strán, poskytovanej všeobecnými súdmi. V súlade s už uvedeným dospel ústavný súd k záveru, že plnomocenstvo zo 16. júna 2015 zodpovedá požiadavkám

riadne udeleného plnomocenstva sťažovateľom advokátovi i na zastupovanie v dovolacom konaní, bolo udelené platne, nebolo odvolané sťažovateľom ani vypovedané advokátom. Úmysel dať sa v dovolacom konaní zastúpiť menovaným advokátom napokon vyplýva i z konania dovolateľa, ktorý zaplatil osobne poplatok za podanie dovolania. Podľa názoru ústavného súdu je právne posúdenie predmetného plnomocenstva dovolacím súdom v okolnostiach posudzovanej veci nesprávne, ústavne neakceptovateľné, pretože nezodpovedá požiadavkám materiálnej ochrany zákonnosti v takom rozsahu, aby bola strane sporu zaručená spravodlivá ochrana jej práv.

51. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, týkajúcou sa postupu dovolacieho súdu, ktorý z dôvodu odstránenia pochybností, čo sa týka plnomocenstva zo 16. júna 2015, vyzval advokáta JUDr. Selveka (prostredníctvom súdu prvej inštancie) na predloženie osobitného plnomocenstva na dovolacie konanie, ústavný súd uvádza, že vo všeobecnosti ide o bežný procesný postup, sledujúci cieľ napraviť odstrániteľný nedostatok podmienky konania, spočívajúci v nedostatkoch udelenej, resp. súdu predloženej plnej moci. O takýto prípad však v posudzovanej veci vzhľadom na už uvedený právny názor ústavného súdu nešlo.

52. V ďalšej časti svojho prieskumu sa ústavný súd zameril na posúdenie plnomocenstva z 22. júla 2019, na ktoré dovolací súd neprihliadal v dôsledku jeho formálnych nedostatkov. Z vyžiadaného spisového materiálu, poskytnutého prvoinštančným súdom, ústavný súd zistil, že plnomocenstvo z 22. júla 2019 bolo súdu prvej inštancie doručené elektronicky – mailom 25. júla 2019, ktorý bol podpísaný zaručeným elektronickým podpisom advokáta JUDr. Selveka. Keďže jeho obsah nebol najvyšším súdom spochybnený, zameril sa ústavný súd na posúdenie jeho formálnych náležitostí. Pri posudzovaní formálnych náležitostí je dôležité si ujasniť, o aký druh podania v danom prípade ide, pretože právna úprava logicky kladie vyššie požiadavky na podania vo veci samej (demonštratívne uvedené v § 123 CSP) ako na iné podania, ktoré nie sú podaniami vo veci samej.

53. Formu splnomocnenia ustanovuje § 92 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva, že splnomocnenie musí mať písomnú formu. Táto písomná forma môže mať listinnú, alebo

elektronickú podobu. Právna teória a prax sa zhoduje v názore, že na elektronickú podobu písomného splnomocnenia sa analogicky aplikujú pravidlá pre elektronickú podobu podaní vo veci samej v zmysle § 125 ods. 2 CSP, čo považuje ústavný súd vzhľadom na význam a procesné účinky zastúpenia za opodstatnenú požiadavku (sp. zn. IV. ÚS 342/2018 a sp. zn. IV. ÚS 103/2019).

54. Z § 125 ods. 2 CSP vyplýva, že podanie vo veci samej, urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu, treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

55. Ústavný súd zastáva názor, že splnomocnenie sťažovateľa z 22. júla 2019 doručené súdu prvej inštancie mailom 25. júla 2019 nespĺňalo formálne náležitosti a nebolo v dodatočnej lehote doručené v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu (predovšetkým ustanovenia § 23 ods. 5, § 35 a § 36 ods. 3 zákona o e-Governmente). K argumentácii sťažovateľa a k jeho právnomu názoru je potrebné dodať, že otázka spôsobu autorizácie splnomocnenia je zodpovedaná ustáleným spôsobom, a to aj v judikatúre ústavného súdu (napr. I. ÚS 353/2018, III. ÚS 271/2018, I. ÚS 180/2019). Námietky sťažovateľa v súvislosti s nesprávnym výkladom relevantných právnych ustanovení vo vzťahu k posudzovaniu formálnych náležitostí splnomocnenia z 22. júla 2019 preto považuje ústavný súd za neopodstatnené. Výklad aplikovaných právnych noriem dovolacím súdom pokladá ústavný súd síce za rigidný, ale za ústavne konformný, nepopierajúci ich účel a význam.

56. V súvislosti s ďalšou námietkou sťažovateľa, spočívajúcou v nesprávnom procesnom postupe dovolacieho súdu, ktorý doručil napadnuté uznesenie priamo sťažovateľovi, ústavný súd poznamenáva, že medzi namietaným porušením označených práv sťažovateľa a postupom dovolacieho súdu nie je príčinná súvislosť, keďže doručovanie písomného vyhotovenia napadnutého uznesenia realizoval súd prvej inštancie. Vzhľadom

na uvedený nedostatok príčinnej súvislosti považuje ústavný súd túto námietku sťažovateľa za zjavne neopodstatnenú.

57. Sumarizujúc už uvedené, ústavný súd konštatuje, že za dôvodnú považoval výlučne námietku sťažovateľa súvisiacu s posudzovaním splnomocnenia sťažovateľa zo 16. júna 2015, pričom z už uvedených záverov ústavného súdu vyplýva, že výklad relevantnej právnej úpravy najvyšším súdom je v tomto prípade celkom zjavne formalistický a ústavne neakceptovateľný, pretože nezodpovedá požiadavkám materiálnej ochrany zákonnosti v takom rozsahu, aby bola strane sporu zaručená spravodlivá ochrana jej práv.

58. V dôsledku uvedeného nedostatku poskytnutej súdnej ochrany zo strany najvyššieho súdu, ktorá nezodpovedá právu sťažovateľa na ústavne konformný výklad a aplikáciu zákonných noriem v jeho právnej veci ako významných súčastí práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1 tohto nálezu).

59. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 46 ods. 2 ústavy, ústavný súd konštatuje, že predmetný článok ústavy upravuje právo na prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy. Ide skôr o kompetenčné ustanovenie určujúce, kedy súdna moc preskúmava rozhodnutia verejnej správy, ako o ustanovenie zakladajúce základné právo. To je v skutočnosti priznané už v čl. 46 ods. 1 ústavy. V okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je výsledkom preskúmania, resp. nepreskúmania rozhodnutia orgánu verejnej správy súdnou mocou, preto nevidí príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením čl. 46 ods. 2 ústavy a napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (výrok 4 tohto nálezu).

60. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s ustanovením § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli

porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

61. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu (predovšetkým dôvody uvedené v bodoch 47 až 50), bolo pre dovriešenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie (výrok 2 tohto nálezu).

62. Pri rozhodovaní o opravnom prostriedku sťažovateľa bude povinnosťou najvyššieho súdu náležite posúdiť splnenie podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania, relevantné právne ustanovenia vyložiť ústavne konformným spôsobom, a následne jasne a zrozumiteľne odôvodniť právne závery, ku ktorým dospel a na ktorých založil svoje rozhodnutie.

63. V ďalšom postupe je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Najvyšší súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V.

Náhrada trov konania

64. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

65. Sťažovateľ si uplatnil nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním právnou zástupkyňou.

66. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Pri určovaní odmeny za dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2019, ktorá bola 1 062 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2020. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2020 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 177 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušalom 10,62 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 187,62 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2020, čo za dva úkony predstavuje sumu 375,24 €. Uvedená suma bola zvýšená o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Pokiaľ ide o ďalší úkon právnej služby – vyjadrenie k stanovisku najvyššieho súdu zo 17. septembra 2020, ústavný súd konštatuje, že neobsahuje nové, resp. ústavnoprávne relevantné skutočnosti, ktoré by neboli obsiahnuté v samotnej ústavnej sťažnosti, preto odmenu za uvedený úkon nepriznal. Ústavný súd teda priznal úspešnému sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 450,29 € (výrok 3 tohto nálezu).

67. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu